

WOJEWODA ŁÓDZKI

RPS-I.431.3.2022

Łódź, 28 kwietnia 2022 r.

Pan

Dariusz Cieślak

Wójt Gminy Sędziejowice

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 pkt 1 ustawy z 15 lipca 2011 roku o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r., poz. 224) w związku z art. 29 ust. 1 ustawy z 11 lutego 2016 roku o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2019 r., poz. 2407 ze zm.), zwanej dalej „ustawą”, w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Sędziejowicach, ul. Wieluńska 7, 98 -160 Sędziejowice, dokonano kontroli stopnia wywiązywania się przez Wójta Gminy Sędziejowice wykonywania zadania zleconego z zakresu administracji rządowej dotyczącego terminowości i prawidłowości przyznawania świadczenia wychowawczego w okresie od 1 stycznia 2021 roku do 31 grudnia 2021 roku.

Czynności kontrolne w trybie zwykłym w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Sędziejowicach przeprowadzone zostały 24 i 25 marca 2022 roku przez 2-osobowy zespół kontrolerów, będących pracownikami Wydziału Rodziny i Polityki Społecznej Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi w składzie:

- Klaudyna Lekler - Lipińska – Starszy Specjalista w Oddziale do Spraw Rodziny w Wydziale Rodziny i Polityki Społecznej (osoba pełniąca funkcję Kierownika Zespołu Kontrolerów) na podstawie upoważnienia Nr 6/2021 z 23 marca 2022 roku,

- Małgorzata Krawczyńska – Główny Specjalista w ww. Oddziale na podstawie upoważnienia Nr 7/2022 z 23 marca 2022 roku.

Upoważnienia do kontroli zostały wydane z upoważnienia Wojewody Łódzkiego przez Zastępcę Dyrektora Wydziału Rodziny i Polityki Społecznej.

Kontrolujący dokonali wpisu do książki kontroli pod poz. 21/2022.

ŁÓDZKI URZĄD WOJEWÓDZKI W ŁÓDZI

90-926 Łódź, ul. Piotrkowska 104, tel.: (+48) 42 664 10 00, fax: (+48) 42 664 10 40 Elektroniczna Skrzynka Podawcza ePUAP: /lodzuw/SkrytkaESP
<https://www.gov.pl/web/uw-lodzki>

Administratorem danych osobowych jest Wojewoda Łódzki. Dane przetwarzane są w celu realizacji czynności urzędowych. Masz prawo do dostępu, sprostowania, ograniczenia przetwarzania danych. Więcej informacji znajdziesz na stronie <https://www.gov.pl/web/uw-lodzki> w zakładce ochrona danych osobowych.

I. Uregulowania prawne i ocena prawidłowości zapisów w dokumentacji, na podstawie której Wójt Sędziejowic – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sędziejowicach, realizuje zadania z zakresu ustawy o wychowywaniu dzieci.

W wyniku analizy dokumentacji Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sędziejowicach (zwanego dalej Ośrodkiem lub GOPS-em) kontrolujący ustalili, że w dokumentach, na podstawie których realizowane są zadania z zakresu poddanego kontroli, dokonano niezbędnych zmian mających na celu wykonywanie zadań zleconych z zakresu administracji rządowej, wynikających z przepisów ustawy.

Zarządzeniem Nr 184/2016 z dnia 3 marca 2016 r., Wójt Gminy Sędziejowice na mocy art. 53 ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci wyznaczył Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sędziejowicach do realizacji zadań z zakresu świadczenia wychowawczego.

Uchwałą Nr XIX/162/16 Rady Gminy Sędziejowice z dnia 29 czerwca 2016 r. w kontrolowanej jednostce wprowadzono zmiany w Statucie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sędziejowicach. W § 1 wskazano ustawy stanowiące o podstawie działania Ośrodka, w tym również ustawę o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci. Tym samym, wskazana uchwała zmieniła poprzednio obowiązującą uchwałę Rady Gminy Sędziejowice Nr XXIII/200/13 z dnia 22 marca 2013 r. w sprawie uchwalenia Statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sędziejowicach.

W wyniku ustaleń faktycznych w zakresie prawidłowości zapisów w kontrolowanej dokumentacji ustalono, że w Statucie oraz w Zarządzeniu Wójta Nr 184/16 w sprawie wyznaczenia jednostki organizacyjnej właściwej do realizacji zadania administracji publicznej z zakresu świadczenia wychowawczego wskazano błędną nazwę ustawy – jest:

- Ustawa o pomocy państwa w wychowaniu dzieci (Dz. U. z 2016 poz. 195), powinno być:
- Ustawa o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2016 poz. 195).

Wewnętrzna strukturę organizacyjną Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sędziejowicach określa Regulamin Organizacyjny, który został wprowadzony w życie Zarządzeniem Nr 2/2020.

W wyniku czynności kontrolnych ustalono, że pracownicy prowadzący postępowania w sprawach z zakresu świadczenia wychowawczego posiadali upoważnienia Wójta Gminy Sędziejowice, wydane na podstawie art. 10 ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci. Należy jednak zaznaczyć, iż w jednym upoważnieniu pracownika Nr OR-II.0052.14.2019 została również zastosowana nieprawidłowa nazwa ustawy, jest :

- Ustawa o pomocy państwa w wychowaniu dzieci (Dz. U. z 2018 poz. 2134 z późn. zm.), powinno być:

- Ustawa o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2018 poz. 2134 z późn. zm.).

Zarządzeniem Nr 4/2020 r. Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sędziejowicach z dnia 19 marca 2020 r. wprowadzono Procedury załatwiania spraw z zakresu świadczeń wychowawczych w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Sędziejowicach.

Ośrodek zawarł umowę licencyjną na 2021 rok na oprogramowanie do obsługi Świadczeń Wychowawczych (SW) na okres od 1 stycznia 2021 r. do 31 grudnia 2021 r.

II. Terminowość i prawidłowość przyznawania świadczenia wychowawczego – zgodnie z przepisami ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci oraz ustawy z dnia 14 czerwca 1960 roku Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2020 r., poz. 256 ze zm.).

W okresie kontrolowanym do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sędziejowicach, wpłynęły 123 wnioski o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego. Do kontroli, losowo wybrano akta wraz z informacjami przyznającymi prawo do świadczenia wychowawczego.

Kontrolowane akta spraw ujęto poniżej w pozycjach od 1 do 20 o następujących numerach:

1. 000201/SW/03/2021	11. 000144/SW/03/2021
2. 000473/SW/04/2021	12. 000780/SW/12/2021
3. 000503/SW/05/2021	13. 000322/SW/03/2021
4. 000693/SW/05/2021	14. 000167/SW/03/2021
5. 000765/SW/09/2021	15. 000092/SW/03/2021
6. 000720/SW/06/2021	16. 000191/SW/03/2021
7. 000655/SW/05/2021	17. 000130/SW/03/2021
8. 000568/SW/05/2021	18. 000299/SW/03/2021
9. 000105/SW/03/2021	19. 000363/SW/04/2021
10. 000143/SW/03/2021	20. 000744/SW/04/2021.

Skontrolowane wnioski o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego były zgodne z obowiązującymi wzorami wniosków - Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 czerwca 2019 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o przyznanie świadczenia wychowawczego oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach niezbędnych do ustalenia prawa do świadczenia wychowawczego (Dz. U. z 2019 r. poz. 1177).

Wnioski objęte kontrolą były rejestrowane poprzez umieszczenie na nich daty i pieczętki wpływu do Organu i każdorazowo sprawdzane z danymi w Centralnej Bazie Beneficjentów (w ramach portalu Emp@tia). Weryfikacja ta miała na celu wyeliminowanie zarówno prawdopodobieństwa złożenia wniosku na to samo dziecko w innym organie jak i potencjalnych przypadków wyłudzenia świadczenia wychowawczego. Wskazane we wniosku dane osobowe – tj. imię, nazwisko, data urodzenia/zgonu, numer PESEL, stopień pokrewieństwa, były każdorazowo weryfikowane w systemie „Emp@tia” przez osobę prowadzącą postępowanie administracyjne w sprawie o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego.

Informacje o przyznaniu świadczenia wychowawczego wydawane były z zachowaniem ustawowych terminów, określonych w ustawie oraz Kodeksie postępowania administracyjnego.

W poddanych kontroli postępowaniach administracyjnych w sprawie o przyznaniu prawa do świadczenia wychowawczego, stwierdzono **nieprawidłowości** w poniżej wskazanym zakresie:

- 1) informacje przyznające świadczenie wychowawcze w przypadku tzw. podzielności świadczenia wychowawczego (art. 5 ust. 2 ustawy) nie wskazywały wysokości kwot świadczenia wychowawczego przysługującego za niepełny miesiąc;
- 2) informacja o przyznaniu świadczenia wychowawczego numer: 000693/SW/05/2021 wskazuje złożenie wniosku na dzień 30.05.2021 r. natomiast kontrolowany wniosek został zarejestrowany w rejestrze papierowym Ośrodka z datą wpływu 31.05.2021.

Postępowania w sprawie przyznawania świadczenia wychowawczego wszczynano na wniosek osób uprawnionych, jeśli dziecko wspólnie zamieszkiwało i pozostawało na utrzymaniu matki albo ojca, zgodnie z art. 4 ust. 2 pkt. 1 ustawy.

Na podstawie analizy przedłożonych do kontroli wniosków o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego i zgromadzonych dokumentów stwierdzono, że w aktach spraw znajdowała się pełna dokumentacja niezbędna do ustalenia prawa do świadczenia wychowawczego.

Informacje o przyznaniu świadczenia wychowawczego wydawane były z zachowaniem ustawowych terminów, określonych w ustawie oraz Kodeksie postępowania administracyjnego.

W okresie kontrolowanym Ośrodek przekazał 23 wnioski wraz z dokumentami Wojewodzie Łódzkiemu, celem ustalenia czy w danych sprawach mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego. Wszystkie wnioski zostały rozpatrzone przez Wojewodę, Ośrodek otrzymał 22 informacje przyznające świadczenie wychowawcze, 1 postępowanie zostało umorzone ze względu na śmierć wnioskodawcy.

W okresie kontrolowanym nie złożono żadnej skargi w zakresie świadczeń wychowawczych. Świadczenia były wypłacane jedynie w formie pieniężnej - bezgotówkowo. Nie było konieczności stosowania formy rzeczowej, czy w postaci świadczenia usług.

III. Kontrolowanie poprawności danych przekazywanych w sprawozdaniach rzeczowo - finansowych z zakresu świadczeń wychowawczych zrealizowanych ze środków budżetu państwa.

Kontrolujący zweryfikowali rzetelność sporządzanych sprawozdań, przekazywanych za pośrednictwem Centralnej Aplikacji Statystycznej (CAS). Skontrolowano sprawozdania rzeczowo – finansowe z wykonywania zadań z zakresu świadczenia wychowawczego w oparciu o raporty z systemu dziedzinowego.

Kontroli poddano dane dotyczące liczby wniosków złożonych do Organu właściwego, ujętych w sprawozdaniach rzeczowo - finansowych za miesiąc: styczeń, maj i grudzień 2021 roku. Poprawność przekazywanych danych sprawozdawczych wykazanych w sprawozdaniach rzeczowo-finansowych z zakresu świadczenia wychowawczego w Centralnej Aplikacji Statystycznej, zweryfikowano w oparciu o dane zarejestrowane w rejestrze złożonych wniosków w GOPS w Sędziejowicach.

W wyniku szczegółowej analizy kontrolowanych raportów z systemu dziedzinowego i raportów ze sprawozdań CAS, zespół kontrolujący stwierdził **nieprawidłowości** w poniżej wymienionym zakresie:

- 1) w sprawozdaniu rzeczowo-finansowym z wykonywania zadań z zakresu świadczeń wychowawczych za miesiąc maj 2021 r., Ośrodek wykazał 205 wniosków (dane wygenerowane z systemu dziedzinowego), natomiast w rejestrze papierowym Ośrodka

wykazano faktycznie zarejestrowane 123 wnioski. Rozbieżność stanowią 82 wnioski nieprawidłowo wykazane w CAS.

- 2) w sprawozdaniu rzeczowo-finansowym z wykonywania zadań z zakresu świadczeń wychowawczych za miesiąc maj 2021 r., Ośrodek wykazał 6 decyzji (dane wygenerowane z systemu dziedzinowego), natomiast faktycznie Ośrodek wydał 1 decyzje uchylającą.
- 3) w sprawozdaniu rzeczowo-finansowym z wykonywania zadań z zakresu świadczeń wychowawczych za styczeń 2021 r., w Tab. D wykazano liczbę 1098 dzieci, na które przysługuje świadczenie. Ośrodek winien wykazać ilość dzieci pomniejszoną o 21 dzieci, gdyż prawo do tego świadczenia zostało ustalone przez Wojewodę.
- 4) w sprawozdaniu rzeczowo-finansowym z wykonywania zadań z zakresu świadczeń wychowawczych za grudzień 2021 r., Ośrodek wykazał 1065 dzieci, natomiast winno być wykazane 1064 dzieci.

Mając na uwadze powyższe, kontrolujący stwierdzili, że sprawozdania były opracowywane i przekazywane nierzetelnie i nie odzwierciedlały stanu faktycznego realizacji zadania.

IV. Efektywność realizacji zadania w sprawach o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego.

W 2021 r. Wójt Gminy Sędziejowice otrzymał dotację z budżetu państwa na realizację zadania z zakresu ustawy, w wysokości 6 682 466 zł. Z otrzymanej dotacji wykorzystano kwotę 6 678 152,90 zł, z tego na wypłatę świadczeń wychowawczych wydatkowano kwotę 6 621 351,94 zł. Koszty obsługi zadania to kwota 56 800,96 zł, która jest zgodna z art. 29 ust. 4 ustawy. Koszty obsługi przeznaczono na dodatki specjalne dla pracowników, w tym kierownika, głównego księgowego, specjalisty ds. świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego, którzy byli zaangażowani w wykonywanie zadania. Zakupiony został sprzęt komputerowy oraz oprogramowania komputerowe, licencja do obsługi świadczenia wychowawczego, tonery, druki wniosków oraz materiały biurowe. Do budżetu państwa zwrócono środki w wysokości 4 313,10 zł (zweryfikowano z danymi otrzymanymi z Oddziału Planowania i Analiz Wydziału Rodziny i Polityki Społecznej Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi).

W okresie kontrolowanym wypłatę świadczeń wychowawczych realizowano na konta bankowe wnioskodawców. Pracownicy Ośrodka na bieżąco udzielali zainteresowanym informacji na temat zasad ubiegania się o świadczenie wychowawcze, terminach wypłat oraz informacji o sposobach złożenia wniosków w formie elektronicznej. Dodatkową funkcję informacyjną stanowiła strona internetowa Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sędziejowicach, gdzie świadczeniobiorcy mogli uzyskać niezbędne informacje dotyczące zasad i sposobu ubiegania się o świadczenie wychowawcze. Ponadto, informacje dla mieszkańców dotyczące realizowanego zadania z zakresu świadczeń wychowawczych były na bieżąco aktualizowane i umieszczane na tablicy ogłoszeń w budynku GOPS w Sędziejowicach.

W wyniku przeprowadzonej analizy spraw, kontrolujący ustalili, że wykorzystano zasoby kadrowe i finansowe w celu realizacji kontrolowanego zadania, w związku z powyższym należy uznać, że zadanie zostało skutecznie zrealizowane.

Na podstawie dokonanych ustaleń, prowadzone przez Wójta Gminy Sędziejowice postępowania administracyjne w sprawie o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego ocenia się **pozytywnie z nieprawidłowościami**.

Za nieprawidłowości, stwierdzone podczas kontroli odpowiada Wójt Gminy Sędziejowice, Kierownik Ośrodka oraz Pracownicy realizujący kontrolowane zadanie.

Działając na podstawie art. 47 ustawy z 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej, przekazuję Panu niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Z uwagi na wejście w życie w dniu 1 stycznia 2022 roku ustawy z dnia 17 września 2021 roku o zmianie ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci oraz niektórych ustaw (Dz. U. z 2021 roku poz. 1981), która przewiduje między innymi zastąpienie dotychczasowych przepisów dotyczących dodatku w wysokości świadczenia wychowawczego, o którym mowa w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, przepisami dotyczącymi świadczenia wychowawczego i ustanowienie Zakładu Ubezpieczeń Społecznych jako organu realizującego świadczenie wychowawcze odstępujemy od zaleceń w zakresie nieprawidłowości wskazanych w rozdziale II pkt. 1.

W związku ze stwierdzonymi podczas kontroli nieprawidłowościami i faktem, że kontrolowane zadanie jest realizowane przez Ośrodek do zakończenia okresu świadczeniowego, tj do 31 maja 2022 r. **zalecam:**

1. Doprecyzować zawarty w Statucie zapis dotyczący realizowanych zadań zleconych z zakresu administracji rządowej poprzez wskazanie prawidłowej nazwy ustawy tj. ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.
2. Stosować się do zasady rejestrowania wniosków o świadczenia zgodnie z datą wpływu wniosków do Ośrodka.
3. W systemie dziedzicznym, prawidłowo kwalifikować i rejestrować wnioski o ustalenie prawa do świadczeń.
4. Kierować pracowników merytorycznych na szkolenia informatyczne w zakresie obsługi systemu dziedzicznego oraz Centralnej Aplikacji Statystycznej.
5. Wzmocnić nadzór nad sposobem wykonywania obowiązków służbowych przez podległych pracowników.

Informacje w tym zakresie należy przekazać w terminie **30 dni** od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia do Wydziału Rodziny i Polityki Społecznej Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi (ul. Żeromskiego 87, 90-502 Łódź).

Zgodnie z art. 48 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Jednocześnie informuję, że na podstawie art. 49 ww. ustawy, należy poinformować Kierownika jednostki kontrolującej o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystaniu wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.

Z up. WOJEWODY ŁÓDZKIEGO

Anetta Chlebicka
**Zastępca Dyrektora Wydziału Rodziny
i Polityki Społecznej**